

Kas jāzina vecākiem par iespējamām reakcijām pēc kombinētās (difterija, stingumkrampji, garais klepus, poliomielīts, b tipa *Haemophilus influenzae* infekcija, B hepatīts) vakcīnas saņemšanas

Kombinētā vakcīna (**difterija (D), stingumkrampji (T), garais klepus (aP), poliomielīts (IPV), b tipa *Haemophilus influenzae* infekcija (Hib), B hepatīts (HB)**) ir paredzēta primārai vakcinācijai un revakcinācijai bērniem no 2 mēnešu, lai pasargātu viņus no minētajām bīstamajām infekcijas slimībām. Kombinētā DTaP-IPV-Hib-HB vakcīna satur difterijas toksoīdu (baktērijas toksīns, kura toksicitāte ir inaktivēta, saglabājot antigēna īpašības), stingumkrampju toksoīdu, garā klepus antigēnus un toksoīdu, inaktivētus poliovīrusus (1., 2., 3. tips), b tipa *Haemophilus influenzae* polisaharīdu un B hepatīta vīrusa virsmas antigēnu, kas savienots ar stingumkrampju proteīnu.

Primārai vakcinācijai tiek nozīmētas trīs kombinētās vakcīnas devas ar vismaz 4 nedēļu starplaiku. Revakcināciju veic vismaz 6 mēnešus pēc primārās vakcinācijas pēdējās (trešās) devas.

Vakcinācija pret difteriju Latvijā Nacionālajā imunizācijas programmā (NIP) sāka pagājušā gadsimta 30. gados. Atbilstoši vakcinācijas kalendāram pirmās trīs vakcīnas devas jāsaņem līdz 1 gada vecumam, tad līdz 15 mēnešu vecumam 4. deva, 7 gadu vecumā 5. deva, 14 gadu vecumā 6. deva. Turpmāk balstvakcināciju pret difteriju ikvienam veic ik pēc 6–10 gadiem visa mūža garumā.

Imunizācija pret stingumkrampjiem Latvijā NIP sāka 1958. gadā. Vakcinācijas shēma ir tāda pati kā vakcinācijai pret difteriju.

Imunizācija pret garo klepu Latvijā NIP sāka 1958. gadā. Vakcinācijas shēma maziem bērniem ir tāda pati, kā imunizējot pret difteriju un stingumkrampjiem. Vakcīnas radītā aizsargājošā imunitāte pret garo klepu saglabājas aptuveni 5 gadus pēc pēdējās revakcinācijai saņemtās devas.

Vakcinācija pret poliomielītu Latvijā NIP sāka 1957. gadā. Vakcinācijas radītai aizsargājošai imunitātei nepieciešams saņemt 5 vakcīnas devas (shēma, kā minēts iepriekš). 5 saņemtās devas tiek uzskatītas par pietiekamām, lai uzturētu ilgtermiņa aizsardzību.

Vakcinācija pret b tipa *Haemophilus influenzae* infekciju Latvijā NIP sāka 1994. gadā. Sākot vakcināciju pret Hib zīdaiņa vecumā, tiek saņemtas 4 kombinētās vakcīnas devas.

Vakcinācija pret B vīrushepatītu Latvijā NIP sāka 1997. gadā. Līdz 15 mēnešu vecumam bērnam tiek ievadītas 4 vakcīnas devas. Bērniem, kas ietilpst riska grupā, papildus viena vakcīnas deva tiek ievadīta uzreiz pēc dzimšanas. Pusaudžiem un pieaugušajiem, kas nav vakcināti, efektīvai aizsardzībai pret hepatīta B vīrusu ievada trīs vakcīnas devas

Latvijā imunizācijai pret DTaP-IPV-Hib-HB izmanto *Sanofi Pasteur* ražoto kombinēto vakcīnu *Hexacima*. Vakcīna ir reģistrēta Eiropas Zāļu aģentūrā (<http://www.ema.europa.eu/ema/>) un Latvijas Zāļu valsts aģentūrā.

Vakcīna parasti tiek ievadīta intramuskulāri, mazākiem bērniem augšstilba muskulī, bet skolas vecuma bērniem deltveida muskulī augšdelmā. Vakcīnu drīkst ievadīt vienlaikus ar citām vakcīnām, bet dažādās injekciju vietās. *Hexacima* vakcīna var tikt izmantota revakcinācijai, ja iepriekš vakcinācija pret DTaP-IPV-Hib-HB veikta ar cita ražotāja vakcīnu.

Kombinētā DTaP-IPV-Hib-HB vakcīna ir droša, un organisma **reakcijas uz to parasti ir īslaicīgas un viegli noritošas.**

Biežākās lokālās reakcijas vakcīnas injekcijas vietā: pietūkums, apsārtums, sacietējums.

Simptomi izzūd dažu dienu laikā (1–3 dienās), ārstēšana nav nepieciešama.

Drudzis jeb ķermeņa temperatūras paaugstināšanās virs 37,5 °C pēc vakcinācijas var būt biežāk vērojama maziem bērniem.

Ja tā notiek, bērns jāatvėsina – pārlicinieties, ka bērns nav saģērbts pārāk silti, dodiet bērnam papildus padzerties un, ja bērns jūtas saguris vai nemierīgs un ir paaugstināta ķermeņa temperatūra, nepieciešams iedot paracetamolu vai ibuprofēnu vecumam un svaram atbilstošā devā.

Iespējama arī samazināta apetīte, raudāšana vai miegainība, vemšana, šķidrāka vēdera izeja.

Šīs situācijas ir parastas, paredzamas un nav veselību apdraudošas. Tūlītēja ārsta apskate nav nepieciešama! Ieteicams to pārrunāt ar ārstu nākamajā vizītē, ja šāda situācija radusies.

! Nekavējoša sazināšanās ar ārstu un palīdzība nepieciešama, ja bērnam paaugstinās ķermeņa temperatūra virs 39,5 – 40°C, ir samaņas zudums, krampji.

Ja jums neizdodas sazināties ar jūsu ārstu un jums ir pamatotas bažas, ka bērna veselības stāvoklis pasliktinās un tiek pārsniegtas iepriekš minētās vakcīnas reakciju izpausmes, paļaujieties uz saviem vecāku instinktiem un dodieties uz tuvāko slimnīcu pēc palīdzības!

Ja, izlasot visu materiālā pieminēto informāciju par jebkuru pēcvakcinācijas reakciju, jums šķiet, ka jūsu bērnam ir netipiska reakcija uz vakcināciju, pārrunājiet to ar savu ģimenes ārstu vai vakcinācijas speciālistu!

Sīkāku informāciju par vakcīnu varat iegūt
<http://www.ema.europa.eu>, <https://www.zva.gov.lv/zalu-registrs/>

Bērnu klīniskā universitātes slimnīca

Materiālu izveidojis BKUS Bērnu Vakcinācijas Centrs